

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 10 kwietnia 2024 r.

Poz. 1959

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.151.2024 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 9 kwietnia 2024 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

uchwały Nr LXIII/461/2024 Rady Gminy Grodzisko Dolne z dnia 1 marca 2024r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pomocy w Grodzisku Dolnym

Uzasadnienie

W dniu 1 marca 2024r. Rada Gminy Grodzisko Dolne podjęła uchwałę Nr LXIII/461/2024 w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pomocy w Grodzisku Dolnym. Przedmiotowa uchwała została doręczona Wojewodzie Podkarpackiemu w dniu 11 marca 2024r.

W wyniku dokonanej oceny legalności przedmiotowego aktu organ nadzoru stwierdził, że uchwała narusza przepisy art. 97 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023, poz. 901ze zm.), zwanej dalej ustawą.

Powołane w podstawie prawnej podjętej uchwały przepisy art. 97 ust.1 i ust. 5 ustawy stanowią, że opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. (art.97 ust. 1) Rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.(art.97 ust. 5).

Delegacja ustawowa, wynikająca z art. 97 ust.5 ustawy zobowiązuje radę gminy do wskazania w uchwale szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych rozumianych jako okoliczności i przesłanki, które powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości opłaty. Zasady te nie mogą jednak pozbawiać prawa do podejmowania decyzji w przedmiotowym zakresie przyznanego podmiotowi ustawowo do tego upoważnionemu. Ustalając szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, rada gminy powinna zatem wyłącznie określić granice, w ramach których opłata winna zostać ustalona przez uprawnione podmioty, a nie sama ustalać konkretną wysokość opłaty za pobyt w ośrodku wsparcia.

W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2014r. sygn. IV SA/Wr 629/13, wskazano, iż "Mając na względzie brzmienie art.97 ust.1 ustawy nie ulega wątpliwości zdaniem Sądu, że ustalenie opłaty powinno przyjąć formę decyzji administracyjnej. Przy czym, znaczący wpływ na treść ewentualnego rozstrzygnięcia ma zakres przyznanej pomocy i stanowisko strony (osoby kierowanej lub jej przedstawiciela ustawowego), z nią bowiem organ orzekający powinien uzgodnić wysokość opłaty. Nie zmienia to jednak faktu, że decyzja przyjmie postać jednostronnego i władczego rozstrzygnięcia organu administracyjnego. Rada nie ma kompetencji w tym zakresie, a w zakresie ustalania

"szczegółowych zasad" powinna określić jedynie granice, w ramach których opłata winna zostać ustalona przez uprawnione podmioty. Granic tych nie stanowią konkretne stawki opłat uzależnione od wysokości dochodu. Ustalenie przez organ uchwałodawczy konkretnego wymiaru ponoszonej opłaty w istocie jest działaniem przekraczającym upoważnienie ustawowe zawarte w art. 97 ust.5 oraz wkroczeniem w kompetencje innego organu".

Tymczasem w §5 uchwały Rada, wykraczając w sposób nieuprawniony poza przyznane jej przepisem art. 97 ust. 5 ustawy kompetencje ustaliła, że w przypadku nieprzekroczenia 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy kwota odpłatności za korzystanie z miejsca pobytu i usług świadczonych w Dziennym Domu Pomocy wynosi 0, natomiast w przypadku, gdy wysokość dochodu osoby samotnie gospodarującej lub wysokość dochodu na osobę w rodzinie w rozumieniu art. 8 ust.3-13 ustawy przekroczy 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy Rada określiła konkretną stawkę opłaty w kwocie 200 zł.

Tym samym należy stwierdzić, że organ uchwałodawczy ustalając konkretny wymiar ponoszonej opłaty przekroczył upoważnienie ustawowe zawarte w art. 97 ust.5 ustawy jednocześnie wkraczając w uprawnienia organu wykonawczego do ustalenia wysokości opłaty.

Ponadto, badana uchwała zawiera inne nieprawidłowości.

Wskazania wymaga, że przepis art. 97 ust.5 ustawy nie zawiera upoważnienia do określenia opłaty za pobyt w konkretnie wskazanym ośrodku wsparcia. Na podstawie powyższego przepisu organ stanowiący gminy powinien ustalić szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt we wszystkich prowadzonych przez siebie ośrodkach wsparcia, a nie dotyczące wyłącznie konkretnego ośrodka, nawet w przypadku, gdy w chwili podjęcia uchwały gmina prowadzi wyłącznie jeden ośrodek wsparcia. Badana uchwała zawiera natomiast wskazanie jednego, konkretnego ośrodka wsparcia.

Zwrócenia uwagi wymaga następnie, że zawarte w §1 i 2 uchwały postanowienia odnośnie kwalifikacji zainteresowanych osób do Dziennego Domu Pomocy oraz przyznania pomocy w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych formie decyzji administracyjnej nie dotyczą określenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia, do czego organ stanowiący gminy ma wyłącznie przyznane upoważnienie przepisem art. 97 ust.5 ustawy. Podobna uwaga dotyczy postanowienia w § 4 ust. 2 uchwały, regulującego kwestie związane z ustaleniem sytuacji rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby ubiegającej się o pobyt, która jest podstawą wydania decyzji administracyjnej w sprawie odpłatności. Tak, jak wskazano w przytoczonym wyżej wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2014r. sygn. IV SA/Wr 629/13, „mając na względzie brzmienie art.97 ust.1 ustawy nie ulega wątpliwości zdaniem Sądu, że ustalenie opłaty powinno przyjąć formę decyzji administracyjnej. Przy czym, znaczący wpływ na treść ewentualnego rozstrzygnięcia ma zakres przyznanej pomocy i stanowisko strony (osoby kierowanej lub jej przedstawiciela ustawowego), z nią bowiem organ orzekający powinien uzgodnić wysokość opłaty. Nie zmienia to jednak faktu, że decyzja przyjmie postać jednostronnego i władczego rozstrzygnięcia organu administracyjnego. Rada nie ma kompetencji w tym zakresie, a w zakresie ustalania "szczegółowych zasad" powinna określić jedynie granice, w ramach których opłata winna zostać ustalona przez uprawnione podmioty.”

Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że realizując swą kompetencję stanowiącą, rada jest obowiązana uwzględniać wytyczne zawarte w przyznanym jej upoważnieniu. Nieprawidłowa realizacja normy kompetencyjnej stanowi istotne naruszenie prawa skutkujące stwierdzeniem nieważności takiej regulacji.

Powyżej opisane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa wobec czego należało orzec jak w sentencji.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Małgorzata Wąsacz
Zastępca Dyrektora Wydziału Prawnego i Nadzoru